

РЕШЕНИЕ

№ 433

гр. София, 31.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ТО VI-20, в публично заседание на
шестнадесети март през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Татяна Костадинова

при участието на секретаря Йорданка В. Петрова
като разгледа докладваното от Татяна Костадинова Търговско дело №
20211100902782 по описа за 2021 година

**Предявени са искове с правно основание чл. 95, ал. 1 и чл. 95б, ал. 1,
т. 1, т. 2, т. 3 и т. 6 ЗАПСП.**

Ищецът И. Б. Р. твърди, че е внучка на Н.И.Р., починал през 1954 г. Той бил наследен от синовете си Б.Р., починал през 2005 г., и Б.Р., починал през 2007 г., чиито наследници пък били И. Р. (дъщеря), Д.Р. (дъщеря), М.Р.-Б. (дъщеря) и С.Р.. (съпруга). Н.Р. бил автор на преработки на български народни приказки със заглавия „Най-хубавата на света“, „Царска дъщеря и шивач“, „Самодивско царство“, „Педя човек-лакът брада“, „Кушкундалево“, „Момък и три самодиви“, „Ненаситно око“, „Три самовилски коня“, „Най-ученият на света“, „Подмладителна вода“ и „Дървен кон“, а също и на разказите „Симеон пред Цариград“ и „Първата наша история“. Б.Р. пък бил автор на литературно произведение във формата на предговор към сборник с приказки, създадено във връзка с творчеството на неговия баща. След смъртта на двамата автори ищецът и другите наследници придобили по наследство авторските права върху горепосочените произведения. През 1998 г. и 1999 г. между ищеца и „П.-**“ ООД, съответно между наследника Д.Р. и ответника, възникнали облигационни отношения по повод разпространението на два сборника – „Най-хубавите български приказки“ и „Приказки от цял свят“, чийто съставител бил Н.Р.. Тези отношения имали срочен характер и след изтичане на съответния срок не били възобновени. През 2018 г. обаче, без да притежава договорно отстъпени права, ответникът възпроизвел и разпространил екземпляри от книга с наименование „Български вълшебни приказки“, в която били включени преработените от Н.Р. процесни приказки и части от създадения от Б.Р. предговор. През 2016 г. – отново без съгласието на ищеца - ответникът възпроизвел и разпространил екземпляри от сборник със заглавие „ГОЛЯМА КНИГА История на България в приказки и разкази“, в който били включени разказите „Симеон пред Цариград“ и „Първата наша история“. С действията си ответникът извършил нарушение на притежаваните от ищеца авторски права върху горепосочените произведения и така му

причинил неимуществени вреди, произтичащи от незачитане на достойнството и на личните усилия за съхраняване и популяризиране на наследеното творчество. Нарушенията довели до претърпяване и на имуществени вреди в резултат от пропускане на възможността ищецът да получи припадащата му се като сънаследник част от възнаграждението за отстъпване на правата. Ето защо ответникът дължал на ищеца обезщетение и размерът му следвало да бъде съобразен с големия брой обекти на авторска закрила, спрямо които било извършено нарушение, както и с изискването на закона обезщетението да действа санкциониращо и превантивно. Въз основа на всичко изложено ищецът моли съда да установи факта на извършените нарушения, описани по-горе, като осъди ответника да му заплати обезщетение за претърпените вреди от нарушението на авторското право върху всяка приказка и върху предговора в размер на по 166,70 лв. за всеки от тези обекти, а за разказите „Симеон пред Цариград“ и „Първата наша история“ – в размер на по 1 000 лв. за всеки обект (вж. уточнителна молба от 14.02.2022 г.), ведно със законна лихва от предявяване на исковете до погасяването. Наред с това ищецът моли съда да осъди ответника да преустанови извършването на нарушенията, да постанови изземване и унищожаване на неправомерно възпроизведените екземпляри от произведенията, както и разгласяване на съдебното решение. Претендира съдебни разноски.

Ответникът „И.К.П.“ ООД не оспорва, че е извършил нарушение на авторските права върху преработките на приказки и двата процесни разказа с автор Н.Р. и с оглед на това счита исковете за установяване на този факт за недопустими. Не отрича, че дължи обезщетение за имуществени вреди, причинени във връзка с ползването на приказките и разказите, но оспорва заявените от ищеца размери. Оспорва и твърдението на ищеца за претърпяване на неимуществени вреди, като сочи, че ищецът нямал възражения относно начина, по който било оформено изданието съгласно договора от 1998 г., нито срещу публикуването на предговора на Б.Р. в това издание, а процесните книги били издадени с идентичен външен вид и съдържание. Ответникът сочи, че към настоящия момент възпроизвеждането на произведенията било преустановено, както и че не било възможно да се осигури изземване и унищожаване на екземплярите, намиращи се в различни търговски обекти в страната. Заявява, че издаването на процесните книги без договор не се дължало на стремеж за ощетяване на ищеца, а на недобра юридическа подготвеност и настъпила невъзможност да бъде осъществен контакт с наследниците на двамата автори. Едва през 2020 г. ответникът успял да извести ищеца, че желае да ползва произведенията по силата на издателски договор, но до уреждане на отношенията не се стигнало. Предвид изтъкнатите от ответника причини за извършване на нарушенията не било основателно искането за разгласяване на диспозитива на решението, тъй като това щяло ненужно да го опозори. Отделно от това ответникът оспорва исковете, касаещи написания от Б.Р. текст, при твърдението, че той не съставлявал литературно произведение, а дори да се приемел за обект на авторско право, ползването му било възможно без съгласие на титуляря на правото на основание чл. 24, ал. 1 ЗАПСП, тъй като представлявал частично цитиране на предговора на „Български приказки“, 1976 г., изд. „Български писател“, извършено с цел да се покаже почитта на син към неговия баща, и авторът му бил надлежно обозначен. Въз основа на всичко изложено ответникът моли за отхвърляне на исковете над признатите размери на

дължимите обезщетения, както и за присъждане на съдебни разноски. Счита, че не дължи разноски в случай на уважаване на исковете, тъй като не бил станал повод за завеждане на делото и признал допустимите искове. Възражава и по чл. 78, ал. 5 ГПК.

Съдът, като съобрази събраните доказателства, достигна до следните фактически и правни изводи:

По допустимостта на исковете по чл. 95б, ал. 1, т. 1 ЗАПСП.

Предявените искове са за установяване факта на извършени от ответника нарушения на авторски права, придобити от ищеца по наследство.

Допустимостта на тези искове се обуславя от излагането на **надлежни твърдения** за притежанието от ищеца на процесните авторски права и за извършване от ответника на действия, с които те се нарушават, както и от **липсата на процесуални пречки** за разглеждането им. Такава пречка би съставлявало вече извършеното установяване на нарушенията със сила на пресъдено нещо, но не и извънсъдебното признание на този факт, нито поддържаното в хода на процеса признание, тъй като позицията на ответника, ако не бъде потвърдена с влязло в сила решение, е изменяема.

Не е пречка пред допустимостта им и обстоятелството, че фактът на извършените нарушения е елемент от фактическия състав на предявените в обективно съединение в същия процес осъдителни искове за заплащане на обезщетение за вредите от нарушението. Това е така, тъй като при отхвърляне на исковете за обезщетение по причина, съвместима с наличието на деликт (напр. поради погасяване на задължението в хода на процеса), не би се формирала сила на пресъдено нещо относно нарушенията. Същевременно, ако те все пак са извършени, ищецът би имал интерес да ползва правоустановителното и праворегулиращото действие на позитивното решение по исковете по чл. 95б, ал. 1, т. 1 ЗАПСП, с което занапред да установи между себе си и ответника отношения, изпълнени с дължимото съгласно закона съдържание, и така да препятства повтаряне на противоправните действия.

По изложените съображения и доколкото сънаследниците на автора не са задължителни необходими другари, съдът намира че исковете, предявени в защита на наследените от един наследник авторски права и свързани с установяване на тяхното нарушаване, са допустими.

По основателността на исковете по чл. 95б, ал. 1, т. 1 ЗАПСП.

За основателността им ищецът следва да установи, че (1) е носител на авторски права върху (2) използвани от ответника литературни произведения. Насрещно ответникът дължи да докаже, че (3) използването им е било разрешено било от носителя/те на авторското право, било от особени разпоредби на закона.

1. Относно притежанието на авторски права от ищеца:

Тъй като ищецът се легитимира като титуляр на права, придобити по силата на наследствено приемство, то следва да се установи, че в патримониума на неговия наследодател са възникнали или съществували процесните авторски права.

Безспорно е, че **Н.И.Р. е преработил** български народни приказки, сред които и процесните – „Най-хубавата на света“, „Царска дъщеря и шивач“,

„Самодивско царство“, „Педя човек-лакът брада“, „Кушкундалево“, „Момък и три самодиви“, „Ненаситно око“, „Три самовилски коня“, „Най-ученият на света“, „Подмладителна вода“ и „Дървен кон“. Тъй като преработките на съществуващи произведения и фолклорни творби съставляват обект на авторското право съгласно чл. 3, ал. 2, т. 1 ЗАПСП, то със създаването им в полза на Н.Р. са възникнали авторски права върху всеки от тези обекти (чл. 9, изр. 1 ЗАПСП).

Няма спор и относно *създаването от Н.Р. на разкази* със заглавия „Симеон пред Цариград“ и „Първата наша история“ и доколкото същите отговарят на изискванията на чл. 3, ал. 1, т. 1 ЗАПСП (литературни произведения, създадени в резултат от творческа дейност), с написването им са възникнали авторски права в патримониума на техния автор.

От удостоверение за наследници изх. № АО 9400-53/05.01.2015 г. се установява, че Н.Р. е починал на 02.05.1954 г. и е оставил за свои наследници по закон синовете си Б. Н.Р. и Б. Н.Р.. Тъй като авторските права са наследими (чл. 32 ЗАПСП), съгласно чл. 5, ал. 1 ЗН синовете на Н.Р. са придобили същите в равни части – по 1/2.

От същото удостоверение е видно, че Б.Р. е починал на 08.06.2007 г., т.е. *в срока на времетраене на наследените от него авторски права*, поради което със смъртта му на основание чл. 32, ал. 2 ЗАПСП те са били наследени от неговите наследници по закон - Соня З.Р., М. Б. Р.-Б., Д.Б.Р. и И. Б. Р., като наследяването съгласно чл. 5, ал. 1 и чл. 9, ал. 1 ЗН е отново *в равни части от притежаваната от Б.Р. половина* от възникналите в патримониума на баща му авторски права или по 1/8 за всеки негов наследник, вкл. за ищеца.

Като безспорно е отделено и обстоятелството, че **Б.Р.** е написал текст, публикуван от издателство „Народна култура“ като *предговор* в книга, озаглавена „Български приказки-Н.Р.“. Спорен е въпросът дали със създаването на този текст в патримониума на Б.Р. е възникнало авторско право, т.е. *дали текстът е годен обект на авторско право*, в който случай само ищецът би могъл да придобие такова право по наследство.

Както беше посочено, съгласно чл. 3, ал. 1, т. 1 ЗАПСП литературното произведение може да бъде обект на авторска закрила, ако създаването му е *резултат от творческа дейност*. Тъй като няма легално дефинирани критерии, въпросът дали дейността е творческа, е фактически и отговорът му е предпоставен не от качеството на произведението, а от неговата *оригиналност*. Ирелевантно е как се оценява произведението от публиката (позитивно или с отрицание) и дали отговаря на типични за съответния вид произведение критерии за качество. Достатъчно е при създаването му авторът да е вложил собствени усилия и то да е именно техен резултат.

Ето защо не би бил обект на авторското право продукт, създаден при пълно възпроизвеждане на друг обект, без в този процес да е вложено творческо усилие (т.нар. копиране), или при спазване на предварително разписани от друго технологични правила без възможност за отклонение от техния алгоритъм. *В процесния текст такива признаци не се наблюдават* – представянето на творчеството на Н.Р. е извършено по начин, индивидуално избран от автора на текста, и в този смисъл е налице оригиналност (схваната като първично създаване); посочените в предговора факти биха могли да бъдат представени под различна художествена форма, като *изборът това да*

бъде чрез конкретни изразни средства също е въпрос на творческо хрумване. Наред с това произведението съдържа творческо внушение, т.е. **не представлява механичен сбор от факти**, обективирани без каквато и да е връзка между тях, в който случай изброяването им би могло да не е резултат от творческо усилие.

Поради това съдът приема, че Б.Р. е притежавал авторско право върху процесния текст, публикуван приживе и с негово съгласие под наименованието „Предговор“, а след смъртта му правото е преминало върху неговите наследници по закон при равни части или по 1/4 за всеки от тях, вкл. за ищеца.

2. Относно използването на процесните произведения от ответника (деянието):

Безспорно е, че през 2016 г. ответникът е възпроизвел и разпространил в търговската мрежа и процесните два разказа, включвайки ги в сборника „ГОЛЯМА КНИГА История на България в приказки и разкази“ ISBN *****. Наред с това през 2018 г. ответникът е възпроизвел и разпространил сред неограничен кръг лица процесните приказки в сборник с наименование „Български вълшебни приказки“ I*****, в който е включил под заглавието „За моя баща“ и части от произведението, създадено от Б.Р. и публикувано като предговор в книгата „Български приказки-Н.Р.“ на издателство „Народна култура“.

3. Относно противоправността (нарушението):

Обемът на възникналите авторски права е очертан от закона – съгласно чл. 15 ЗАПСП авторът има право да реши дали неговото произведение да бъде разпространено и как това да бъде сторено; да иска да бъде обозначаван като негов автор; да иска запазване на целостта на произведението или да реши дали същото да бъде преработвано (неимуществени права), а съгласно чл. 18 ЗАПСП авторът има право да използва или да разрешава другиму използването на създаденото от него произведение (имуществени права), освен ако законът предвижда друго. Съгласно чл. 18, ал. 2 ЗАПСП използването на произведението, обект на авторско право, може да има различни проявни форми, сред които възпроизвеждането му и разпространяване на екземпляри от него сред неограничен кръг лица, включително чрез включването им в сборник (чл. 11, ал. 2 ЗАПСП).

Тези правомощия, включени в обема на авторското право, се наследяват (с изключение на правомощията по чл. 15, ал. 1, т. 6 и т. 8 ЗАПСП), което означава, че ищецът и другите наследници са имали правото да забранят или разрешат другиму ползването на обектите на закрила. Следователно, за извършеното използване ответникът е следвало да получил съгласие от наследниците-титуляри на неделимото авторско право, освен ако са били налице предвидените в чл. 24 и чл. 25 ЗАПСП хипотези на свободно използване.

В случая няма спор, че за конкретното ползване (чрез възпроизвеждане и разпространение на екземпляри) на процесните произведения ответникът **не е получил съгласие** от титулярите на авторските права. **Не се установява обаче и ползването да е било осъществено при условията на чл. 24 и чл. 25 ЗАПСП.** В частност, публикуването на части от предговора, създаден от Б.Р.,

не съставлява ползване нито по смисъла на чл. 24, ал. 1, т. 2 ЗАПСП, нито на чл. 24, ал. 1, т. 9 ЗАПСП. Първата разпоредба допуска свободно ползване на цитати от вече разгласени произведения на други лица *при критика или обзор*, докато в случая са използвани части от произведението като предговор към книга с художествено съдържание. Наред с това, противно на изискванията на посочената разпоредба, цитирането не е извършено в съответствие с обичайната практика, тъй като не е обозначено, че се касае до цитат от по-голям текст, нито е в обем, оправдан от целта, тъй като е използвана значителна част от оригиналното произведение. Втората разпоредба, на която се позовава ответникът, допуска възпроизвеждането на вече публикувани произведения *от общодостъпни библиотеки, учебни или други образователни заведения, музеи и архивни учреждения, с учебна цел или с цел съхраняване на произведението*, ако това не служи за търговски цели, а в случая е налице възпроизвеждане и разпространение на части от произведението, но *от страна на търговец и с търговска цел* (включването на приказките в учебната програма на училищата в България не изключва търговския характер на възпроизвеждането и разпространението на екземпляри от приказките, тъй като е предвидено изданията да бъдат реализирани по търговски начин и от тях да се генерира печалба; това на по-голямо основание важи за невключения в учебната програма предговор).

Поради изложеното съдът приема, че ответникът е извършил нарушение на притежаваните от ищеца авторски права и исковите за установяване на този факт следва да бъдат уважени.

По основателността на исковите по чл. 95б, ал. 1, т. 2 ЗАПСП.

За основателността им следва да бъде установено, че е налице нарушение на авторски права и че същото не е преустановено към момента на устните състезания.

В случая фактът на нарушенията беше установен и ***не се доказва преустановяването им***. Тъй като неразрешеното използване на процесните произведения е под формата на тяхното възпроизвеждане и разпространение сред неограничен кръг хора, то ***нарушението продължава, докато неограничен кръг от хора имат достъп до екземпляри*** от произведенията, т.е. докато същите са в търговската мрежа. Че такива екземпляри са налични в търговската мрежа, е факт, който не се оспорва от ответника, а и се доказва от показанията на разпитания по негов почин свидетел Д., който сочи, че книгите били „изтеглени“ „оттам, откъдето може“ – „обикновено това са големите книжарски вериги“, но не и от „малките книжарници в провинцията“. Този извод не се опровергава от издадената от ответника заповед, която освен че според свидетеля има вътрешен характер, няма данни и да е била изпълнена до момента на устните състезания, нито изпълнението ѝ би могло да преустанови вече извършеното разпространение на екземплярите.

Поради доказване на двата факта исковите следва да бъдат уважени.

По основателността на исковите по чл. 95б, ал. 1, т. 3 ЗАПСП.

Съгласно посочената разпоредба неправомерно възпроизведените екземпляри от произведенията подлежат на изнемване и унищожаване, като според чл. 95б, ал. 2 ЗАПСП такава последица може да се постанови както по отношение на предмети, намиращи се на определено място, така и по отношение на предмети, намиращи се в търговската мрежа като цяло.

И тук е необходимо да се установи, че са били неправомерно възпроизведени екземпляри от процесните произведения, който факт според изложените по-горе мотиви беше доказан. Установи се и че **към момента на устните състезания такива екземпляри съществуват** – съгласно обясненията, дадени от вещото лице Г. в о.с.з. на 10.03.2023 г., в счетоводството на ответника е отразено, че „на склад“ са налице 719 броя от книгата „ГОЛЯМА КНИГА История на България в приказки и разкази“ и 477 броя – от книгата „Български вълшебни приказки“. Същевременно свидетелят Д. не отрича, че екземпляри от книгите са били разпространени към различни търговски обекти в страната и няма данни те да са иззети към настоящия момент.

Върху основателността на иска за изземване и унищожаване не може да повлияе обстоятелството, че изпълнението на съдебното решение би било значително затруднено с оглед спецификата на извършеното разпространение. На първо място, изземването от търговската мрежа е с изначална характеристика на трудоемкост на изпълнението и въпреки това е предвидено от законодателя като последица от нарушението. На следващо място, при извършване на деликт делинквентът следва да възстанови създаденото от него неправомерно състояние и не може да иска освобождаване от това задължение с аргумент за неизпълнимост, защото **възстановяването на последиците е процес, обратен на деликтното поведение**, което без съмнение е могло да бъде и е било предприето от ответника.

При тези мотиви исковете се явяват основателни. Следва да се отбележи, че постановяването „унищожаване“ на неправомерно възпроизведените екземпляри е законова последица от наличието на нарушение и съдът е **длъжен** да постанови този резултат, щом той е поискан от ищеца, **макар според настоящия състав това действие да се явява несъвместимо** с вида на подлежащите на унищожаване вещи, а именно – книги.

По основателността на исковете по чл. 95 ЗАПСП.

Съгласно чл. 95, ал. 1 и ал. 2 ЗАПСП, който наруши авторско право дължи обезщетение на носителя на правото за всички вреди, които са пряка и непосредствена последица от нарушението. Размерът на дължимото за тях обезщетение се определя от съда по критериите, заложи в чл. 95, ал. 3 и ал. 4 ЗАПСП, а при липса на точни данни – при условията на чл. 95а ЗАПСП.

Следва да се отбележи, че според съдебната практика искът за обезщетяване на вредите (от нарушение на едно авторско право) е **един**, независимо от различните компонентни, които формират неговия справедлив размер. Така, според чл. 95, ал. 3 ЗАПСП справедливият размер следва да включва обезщетение за **пропуснатите от автора ползи**. Касае се за имуществена вреда, чийто размер се съотнася с лицензионното възнаграждение, което авторът би получил, ако правото да се ползва произведението му беше предоставено правомерно на ответника. На второ място, съгласно чл. 95, ал. 3 ЗАПСП в размера на обезщетението следва да се включи и такова за **неимуществени вреди**, а според ал. 4 на същата разпоредба цялостният размер следва да бъде определен по начин, който да въздейства и **превантивно** (възпиращо и предупредително) на останалите членове на обществото.

За доказване размера на претърпените **имуществени вреди** е прието заключение на ССЧЕ, според което в периода 24.03.2018 г. – 31.12.2019 г. ответникът е отпечатал 4 141 броя от книгата „Български вълшебни приказки“ с корична цена 4,90 лв. и е продал 3 664 броя, а книгата „ГОЛЯМА КНИГА за историята на България в приказки и разкази“ е отпечатана на 17.08.2016 г. в 1 500 екземпляра с корична цена 7,90 лв., като от нея според счетоводните записи са продадени 781 броя. Продажбите са извършени към търговец на едро, като вещото лице е установило и част от извършените последващи продажби (към крайния потребител), а именно – продажбите, осъществени от третите лица „ХЕЛИКОН“ АД, „ХЕЛИКОН.БГ“ ООД и „СИЕЛА НОРМА“ АД. Видно от постъпилата от „ХЕЛИКОН“ АД справка книгата „Български вълшебни приказки“ е била разпространявана до 06.04.2021 г.

В о.с.з. на 10.03.2023 г. вещото лице е допълнило, че от продажбата на книгата „Български вълшебни приказки“ ответникът е реализирал приход от 11 704,21 лв. и печалба от 5 951,73 лв., а от продажбата на книгата „ГОЛЯМА КНИГА за история на България в приказки и разкази“ – приход от 3 948,42 лв. и печалба от 863,47 лв.

За установяване претърпяването на **неимуществени вреди** са събрани гласни доказателствени средства чрез разпит на свидетеля Т.Б.-К., която сочи, че И. Р. била много притеснена и „вдигнала кръвно“ в резултат от проведен с ответника разговор, при който разбрала за извършените нарушения. Силната реакция свидетелят обяснява с „по-особеното отношение“ на ищеца към литературното наследство на Р. – „И. има малко по-особено отношение, защото още когато защитава малкия докторат, това беше някъде през 1988 г., баща ѝ беше дошъл и .... няколко пъти изтъкна, че ако има интелектуален наследник на Р., това всъщност е тя“. Този факт се подкрепя от обстоятелството, че ищецът е организиран провеждането на международна конференция по повод годишнини, свързани с Н. и Б.Р.и. Свидетелят сочи също, че И. Р. била „силно възмутена“ от нарушаване на автентичния вид на произведенията и за това „говорила дълго време“.

С оглед съдържанието на горепосочените доказателства и при очертаните законови критерии за справедливост съдът намира, че исквете за заплащане на обезщетения в размерите, посочени в уточнителната молба от 14.02.2022 г., са основателни.

На първо място, имущественият елемент в дължимото обезщетение е доказан по **основание** от данните за получената от ответника печалба от разпространението на неправомерно създадените екземпляри. **Размерът** на пропуснатата полза може да се определи от размера на **реализираната печалба** съобразно наследената от ищеца част от авторското право върху всяко от тези произведения, но и **от броя на останалите нереализирани екземпляри**, тъй като **за получаване на правото за тяхното възпроизвеждане ответникът също би дължал** лицензионно възнаграждение.

Действително, в книгата „ГОЛЯМА КНИГА за история на България в приказки и разкази“ са включени произведения и на други автори и няма конкретни данни какъв е размерът на печалбата, реализирана от ответника поради възпроизвеждане именно на процесните разкази, но с оглед посочените в чл. 95а, ал. 1 ЗАПСП минимални размери на дължимото обезщетение при липса на данни за конкретния му размер следва да се приеме, че същото не би могло да е в размер, по-малък от 500 лв. Тук отново

следва да се отчете и обстоятелството, че ответникът е възпроизвел значителен брой екземпляри и пропуснатата полза трябва да се съизмери **със стойността на възнаграждението, което би заплатил за правото да възпроизведе всички екземпляри, а не само с печалбата**, която е реализирал от продажбата на част от тях.

Същевременно, обезщетението за всяко от нарушените авторски права трябва да обезвреди и претърпените от ищеца **неимуществени вреди**. От събраните доказателства може да се заключи, че същите са в размер **над обичайния** за този вид нарушение поради афектационния кредиторски интерес, който е нарушен – ищецът има особено отношение към придобитите от него авторски права, бивайки посочен от наследодателя си за техен неформален титуляр. От показанията на свидетеля Б.-К. се установява, че ищецът е извършвал действия по популяризиране делото на своите наследодатели, а това неминуемо го прави **емоционално по-ангажиран** към тяхното творчество. Всичко това е довело до претърпяване на вреди със засилен интензитет, изразяващи се **не само в психологически, но и в здравословен дискомфорт**, за което сочи разпитаният по почин на ищеца свидетел.

Съгласно чл. 95, ал. 4 ЗАПСП дължимото обезщетение следва също така да действа възпиращо и предупредително, което означава размерът му да се определи в степен, **достатъчна да мотивира нарушителя към въздържане** от следващи нарушения на същото или на друго авторско право, както и да възпира трети лица да сторят това. За съществуването на необходимост от такова превантивно спрямо третите лица действие може да се заключи от показанията на свидетеля Б.-К., която сочи, че ищецът споделил за извършено нарушаване на правата и в предходен момент, „с друго издателство“.

Предприетото от ответника поведение, свързано с последващо осъществяване на контакт с ищеца и предлагане сключването на договор за придобиване на право за възпроизвеждане и разпространение на процесните произведения (което се доказва от събраните писмени доказателства и от показанията на свидетеля Д.), не може да е основание за съществено намаляване на многокомпонентното обезщетение и в частност – на неговия санкционен и превантивен елемент. Действително, признанието на извършените нарушения сочи на осъзнаване на противоправността на предприетите действия, но няма как да се пренебрегне фактът, че това **съзнание е било налице и към момента на тяхното предприемане и въпреки това то не е подействало възпиращо** на нарушителя.

Поради изложеното настоящият състав намира, че претендираните обезщетения за нарушаване на авторското право върху всяка една от приказките и върху предговора в размер на по 166,70 лв., както и в размер на по 1000 лв. за всеки от двата разказа, съответстват на изискването за доказаност, установено в чл. 95, ал. 3 ЗАПСП, и на изискването за справедливост, въведено с чл. 95, ал. 4 ЗАПСП, и исковете за заплащането им следва да бъдат изцяло уважени.

По основателността на исковете по чл. 95б, ал. 1, т. 6 ЗАПСП.

Исковете за разгласяване за сметка на нарушителя на диспозитива на решението на съда са обусловени от постановяване на решение, с което се установява фактът на извършено нарушение на авторски права. Ако тази

предпоставка е налице, съдът не може да откаже и предвидената в чл. 95б, ал. 1, т. 6 ЗАПСП защита, която е насочена към осигуряване на превантивното въздействие на съдебната защита.

Освен че уважаването на тези искове е последица от положителното решение по другите искове, съдът е обвързан и от посочените в закона начини на разгласяване и не може да постанови нещо различно или нещо по-малко от предвиденото в закона, а именно – разгласяване чрез публикуване на диспозитива в два всекидневника и в определен от съда часови пояс на телевизионна организация с национално покритие.

По разноските:

Ответникът следва да заплати на ищеца разноски в размер от 6 165 лв. – за държавна такса, възнаграждение за вещо лице и адвокатско възнаграждение.

Възражението на ответника, че не дължи разноски на основание чл. 78, ал. 2 ГПК, е неоснователно, тъй като повод за предявяване на исковете е станало именно неговото противоправно поведение. Ищецът не дължен да приеме извънсъдебно спогаждане, ако предложените от ответника условия не са съответни на действителните му права, поради което отказът на ищеца за доброволно уреждане на отношенията не може да влече неотговорност на ответника за съдебни разноски.

Неоснователно е и възражението за прекомерност на адвокатското възнаграждение в размер от 4 035 лв. – действително, размерът на разходите за адвокат надхвърля общия размер на уважените осъдителни искове за парични вземания, но в настоящото производство са съединени обективно и множество неоченьяеми искове, по всеки от които минималното възнаграждение съгласно чл. 7, ал. 1, т. 4 от Наредба № 1/2004 г. в редакцията, действала към момента на сключване на договора за правна помощ, е 600 лв. Наред с това по делото са проведени няколко заседания и са събрани множество и различни по вид доказателства и доказателствени средства във връзка със защитата на ищеца по непризнатите от ответника факти, свързани с определяне размера на претърпените вреди.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО на основание чл. 95б, ал. 1, т. 1 ЗАПСП, че „И.К.П.“ ООД, ЕИК *****, е извършило нарушение на притежаваните от И. Б. Р., ЕГН *****, авторски права, придобити по наследяване, върху преработки на приказки със заглавия „Най-хубавата на света“, „Царска дъщеря и шивач“, „Самодивско царство“, „Педя човек-лакът брада“, „Кушкундалево“, „Момък и три самодиви“, „Ненаситно око“, „Три самовилски коня“, „Най-ученият на света“, „Подмладителна вода“ и „Дървен кон“ с автор Н.И.Р., и върху текст, наименован „Предговор“, с автор Б. Н.Р., чрез възпроизвеждане на приказките, както и на части от текста, наименован „Предговор“ (под заглавието „За моя баща“), в книга с наименование „Български вълшебни приказки“, I*****, и чрез разпространението на така възпроизведените произведения до неограничен кръг лица без съгласието на носителя на авторските права.

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО на основание чл. 95б, ал. 1, т. 1 ЗАПСП, че „И.К.П.“ ООД, ЕИК *****, е извършило нарушение на притежаваните от И. Б. Р., ЕГН *****, авторски права, придобити по наследяване, върху разказ със заглавие „Симеон пред Цариград“ с автор Н.И.Р. и върху разказ със заглавие „Първата наша история“ с автор Н.И.Р. чрез възпроизвеждането им в книга с наименование „ГОЛЯМА КНИГА История на България в приказки и разкази“, ISBN *****, и чрез разпространението на така възпроизведените произведения до неограничен кръг лица без съгласието на носителя на авторските права.

ОСЪЖДА на основание чл. 95б, ал. 1, т. 2 ЗАПСП „И.К.П.“ ООД, ЕИК *****, **ДА ПРЕУСТАНОВИ** извършването на горепосочените нарушения на притежаваните от И. Б. Р., ЕГН *****, авторски права.

ПОСТАНОВЯВА на основание чл. 95б, ал. 1, т. 3 ЗАПСП **ИЗЗЕМВАНЕ И УНИЩОЖАВАНЕ** на неправомерно възпроизведените в книга с наименование „Български вълшебни приказки“, I*****, и в книга с наименование „ГОЛЯМА КНИГА История на България в приказки и разкази“, ISBN *****, екземпляри на горепосочените произведения.

ОСЪЖДА „И.К.П.“ ООД, ЕИК *****, да заплати на И. Б. Р., ЕГН *****, на основание чл. 95, ал. 1 ЗАПСП сумата от **по 166,70 лв.** - обезщетение за имуществени и неимуществени вреди, претърпени от нарушението на авторските й права **върху всяка от следните преработки** на приказки: „Най-хубавата на света“, „Царска дъщеря и шивач“, „Самодивско царство“, „Педя човек-лакът брада“, „Кушкундалево“, „Момък и три самодиви“, „Ненаситно око“, „Три самовилски коня“, „Най-ученият на света“, „Подмладителна вода“ и „Дървен кон“ с автор Н.И.Р., и **върху текст, наименован „Предговор“**, с автор Б. Н.Р., което нарушение е извършено чрез възпроизвеждане на приказките и на части от текста, наименован „Предговор“ (под заглавието „За моя баща“), в книга с наименование „Български вълшебни приказки“, I*****, и чрез разпространението на така възпроизведените произведения до неограничен кръг лица без съгласието на носителя на авторските права, ведно със **законната лихва от 17.12.2021 г.** до погасяването.

ОСЪЖДА „И.К.П.“ ООД, ЕИК *****, да заплати на И. Б. Р., ЕГН *****, на основание чл. 95, ал. 1 ЗАПСП **1 000 лв.** - обезщетение за имуществени и неимуществени вреди, претърпени от нарушението на авторските й права върху разказ със заглавие „Симеон пред Цариград“ с автор Н.И.Р., което нарушение е извършено чрез възпроизвеждане на разказа в книга с наименование „ГОЛЯМА КНИГА История на България в приказки и разкази“, ISBN *****, и чрез разпространението на така възпроизведеното произведение до неограничен кръг лица без съгласието на носителя на авторските права, ведно със **законната лихва от 17.12.2021 г.** до погасяването.

ОСЪЖДА „И.К.П.“ ООД, ЕИК *****, да заплати на И. Б. Р., ЕГН *****, на основание чл. 95, ал. 1 ЗАПСП **1 000 лв.** - обезщетение за имуществени и неимуществени вреди, претърпени от нарушението на авторските й права върху разказ със заглавие „Първата наша история“ с автор Н.И.Р. чрез възпроизвеждането му в книга с наименование „ГОЛЯМА КНИГА История на България в приказки и разкази“, ISBN *****, и чрез разпространението на така възпроизведеното произведение до неограничен кръг лица без съгласието на носителя на авторските права, ведно със

законната лихва от 17.12.2021 г. до погасяването.

ОСЪЖДА „И.К.П.“ ООД, ЕИК *****, на основание чл. 95, ал. 1, т. 6 ЗАПСП да разгласи за своя сметка диспозитива на решението със заличени лични данни в два всекидневника и чрез телевизионна организация с национално покритие в часовия пояс 14.00 - 16.00 часа.

ОСЪЖДА „И.К.П.“ ООД, ЕИК *****, да заплати на И. Б. Р., ЕГН *****, на основание чл. 78, ал. 1 ГПК сумата от **6 165 лв.** разноси.

Решението може да бъде обжалвано пред Апелативен съд – гр. София в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски градски съд: _____